

รูปแบบการบริหารจัดการชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ ของโรงเรียนมาตรฐานสากล*

The Professional Learning Community Management Model of World Class Standard School

อำนาก เหลื่อน้อย

Amnat Leuanoi

มหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์

Nakhon Sawan Rajabhat University, Thailand

E-mail: Kroodanghad19@gmailcom

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์ คือ 1) ศึกษาองค์ประกอบของการบริหารจัดการชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพของโรงเรียนมาตรฐานสากล 2) สร้างรูปแบบการบริหารจัดการชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ 3) ประเมินรูปแบบการบริหารจัดการชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ มีระเบียบวิธีวิจัย ดังนี้ ขั้นตอนที่ 1 ศึกษาองค์ประกอบของการบริหารจัดการชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ โดยศึกษาจากเอกสาร การสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิ 9 คน และเก็บข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่าง 680 คน จากแบบสอบถาม ขั้นตอนที่ 2 การสร้างรูปแบบฯ โดยการสนทนากลุ่มผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 11 คน ขั้นตอนที่ 3 การประเมินรูปแบบฯ โดยเก็บข้อมูลจากผู้บริหารสถานศึกษาชั้นพื้นฐาน จำนวน 18 คน

ผลการวิจัยพบว่า

1. องค์ประกอบของการบริหารจัดการชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ ประกอบด้วย ภาวะผู้นำเรียนรู้และพัฒนาวิชาชีพ ชุมชนกัลยาณมิตร การทำงานเป็นทีม การมีวิสัยทัศน์ร่วม และโครงสร้างการพัฒนาชุมชน
2. รูปแบบการบริหารจัดการชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพประกอบด้วย 3 ส่วน ได้แก่ ส่วนที่ 1 ส่วนนำ ส่วนที่ 2 เนื้อหาส่วนที่ 3 เงื่อนไขความสำเร็จ โดยรูปแบบมีความเหมาะสม และคู่มือรูปแบบฯ มีความเหมาะสมในระดับมากที่สุด

*ได้รับบทความ: 25 กันยายน 2561; แก้ไขบทความ: 25 มกราคม 2562; ตอรับตีพิมพ์: 2 สิงหาคม 2562

Received: September 25, 2018; Revised: January 25, 2019; Accepted: August 2, 2019

3. ผลการประเมินรูปแบบฯ ในโดยรวมมีความถูกต้อง ความเหมาะสม ความเป็นประโยชน์ อยู่ในระดับมากที่สุด และความเป็นไปได้อยู่ในระดับมาก

คำสำคัญ: รูปแบบ; การบริหารจัดการชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ; โรงเรียนมาตรฐานสากล

Abstract

This research aims 1) to study the factors of the professional learning community management model of world class standard school, 2) to develop the professional learning community management model of world class standard school and 3) to evaluate the professional learning community management model of world class standard school. The research method comprised three steps as follows; step 1: studying the element of the professional learning community management related documents, interviewing 9 experts and collecting the data from a sample group of 680 people from a questionnaire. Step 2: creating the model of the professional learning community management form documentation for recheck expert connoisseurship by 11 experts. Step 3: evaluating the model from administrators of 18 persons.

The results showed that:

1. The professional learning community management components include leadership, professional learning and development, caring community, teamwork, shared vision and supportive community.
2. The component of the model of the professional learning community management was three components as follows; Part 1 Introduction. Part 2 Content Part 3 Conditions of success. The model has the overall of suitability and handbook the overall of suitability at the highest level.
3. The results of evaluation of model overall of professional learning community management model were accuracy, suitability, utility were at the highest level and feasibility was at the high level.

Keywords: Model; Professional Learning Community Management; World Class Standard School

1. บทนำ

ชุมชนแห่งการเรียนรู้วิชาชีพ เป็นการพัฒนาแนววิธีการเรียนรู้และพัฒนาขององค์กรแบบโรงเรียนอย่างหลากหลายรูปแบบในบริบทต่างๆ ของแต่ละประเทศที่ตื่นตัวเพื่อเปลี่ยนผ่านให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลงของในยุคศตวรรษที่ 21 ซึ่งเป็นรูปแบบชุมชนแห่งการเรียนรู้วิชาชีพที่หลากหลายและล้นมั่งเน้นการปฏิรูปการจัดการเรียนรู้ผ่านชุมชนแห่งการเรียนรู้วิชาชีพแบบร่วมแรงร่วมใจกันอย่างจริงจังบนฐานงานจริงมากกว่าการอบรมนอกหน่วยงาน อย่างไรก็ตาม องค์ความรู้เกี่ยวกับชุมชนแห่งการเรียนรู้วิชาชีพในประเทศไทยยังเป็นแนวคิดที่ยังไม่แพร่หลายเฉพาะกลุ่มโรงเรียนที่มุ่งปฏิรูปการเรียนรู้โดยใช้ชุมชนแห่งการเรียนรู้วิชาชีพเพื่อพัฒนาวิชาชีพบนฐานงานจริงภายในโรงเรียนเป็นหลักจึงได้มีการศึกษาวรรณกรรมที่เกี่ยวข้องจากเอกสารทางวิชาการทั้งภายในและต่างประเทศสังเคราะห์เป็นองค์ความรู้ เพื่อความเข้าใจเกี่ยวกับความเป็นมาและความสำคัญความหมายการแบ่งระดับชุมชนแห่งการเรียนรู้วิชาชีพและองค์ประกอบของชุมชนแห่งการเรียนรู้วิชาชีพในบริบทสถานศึกษา โดยหวังว่าแนวคิดนี้จะสามารถจุดประกายความสนใจในการประยุกต์แนวคิดชุมชนแห่งการเรียนรู้วิชาชีพในโรงเรียนเพื่อการพัฒนาวิชาชีพครูที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ (Chukamnoad and Sungthong, 2014 : 93-102)

ดังนั้น การจัดการเรียนการสอนสำหรับผู้เรียนในศตวรรษที่ 21 จึงต้องมีรูปแบบและวิธีการที่เปลี่ยนแปลงไป ซึ่งโลกในยุคปัจจุบันเกิดการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว ทั้งความรู้และวิทยาการ

ใหม่ๆ เกิดขึ้นตลอดเวลา รวมทั้งรูปแบบความสัมพันธ์ของคนในสังคมก็แตกต่างไปจากเดิมทำให้ทักษะความต้องการในการดำรงชีวิตก็เปลี่ยนแปลงไปการจัดการเรียนการสอนที่เหมาะสมกับยุคปัจจุบันจึงเป็นในรูปแบบผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ด้วยการลงมือทำโดยเป็นการเรียนที่เน้นความร่วมมือและเรียนกันเป็นทีมมากกว่าจะเรียนเพื่อผลสัมฤทธิ์เฉพาะตนเอง ซึ่งการเรียนลักษณะนี้นักเรียนจะเรียนรู้จากการกระทำและการคิดของตนเองครูอาจารย์มีหน้าที่อำนวยความสะดวกให้เกิดการเรียนรู้โดยการออกแบบบทเรียนสร้างแรงบันดาลใจมากกว่าการสอนรูปแบบการทำงานของครูจึงต้องเปลี่ยนจากทำงานคนเดียวเป็นการทำงานเป็นทีมกำหนดเป้าหมายร่วมกันในลักษณะของชุมชนแห่งการเรียนรู้วิชาชีพ (Professional Learning Community หรือ PLC) โดยมีเป้าหมายเพื่อช่วยเหลือกันและกันแลกเปลี่ยนเรียนรู้ส่งเสริมให้เกิดวัฒนธรรมในการทำงานพัฒนางานอย่างต่อเนื่อง เน้นให้เกิดผลลัพธ์ที่ผลสัมฤทธิ์เป็นรายบุคคลอย่างเท่าเทียมกันความคิดเช่นเดียวกันนี้ได้รับการสนับสนุนจากงานวิจัยทั้งในและต่างประเทศหลากหลายชิ้นที่บ่งบอกถึงผลดีที่เกิดกับครูผู้สอนและผู้เรียนจากการสร้างชุมชนแห่งการเรียนรู้วิชาชีพขึ้นภายในโรงเรียน (Panich, 2014)

เพราะฉะนั้น การสร้างชุมชนแห่งการเรียนรู้วิชาชีพให้เกิดขึ้นในโรงเรียนและภายในกลุ่มโรงเรียนจะช่วยสร้างความสามัคคีแก่หมู่คณะกระตุ้นให้เกิดการวางแผนลงมือปฏิบัติและประเมินผลการปฏิบัติร่วมกันมุ่งพัฒนาผลสัมฤทธิ์และเพิ่มพูนคุณลักษณะที่จำเป็นของผู้เรียนให้เกิด

ขึ้นโดยอาศัยความรับผิดชอบร่วมกันของครูทั้งโรงเรียนและสถานศึกษาก็จะมีเครือข่ายร่วมปฏิบัติภายในท้องถิ่น ดังนั้นผู้วิจัยจึงเลือกที่จะศึกษารูปแบบการบริหารจัดการชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพของโรงเรียนมาตรฐานสากล เพื่อผลลัพธ์แห่งการสร้างแนวทางในการพัฒนาคุณภาพการศึกษาต่อไป

2. วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาองค์ประกอบของการบริหารจัดการชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพของโรงเรียนมาตรฐานสากล
2. เพื่อสร้างรูปแบบการบริหารจัดการชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพของโรงเรียนมาตรฐานสากล
3. เพื่อประเมินรูปแบบการบริหารจัดการชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพของโรงเรียนมาตรฐานสากล

3. วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยและพัฒนา (Research and Development) ผู้วิจัยได้กำหนดขั้นตอนดำเนินการวิจัยไว้ 3 ขั้นตอน ได้แก่

ขั้นตอนที่ 1 การศึกษาองค์ประกอบของการบริหารจัดการชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพของโรงเรียนมาตรฐานสากล จากการกำหนดตัวแปรที่เกี่ยวข้องกับการวิจัยทั้งในประเทศและต่างประเทศ การสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิ 9 คน ใช้แบบสัมภาษณ์แบบกึ่งโครงสร้าง และเก็บข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่าง 680 คน จากแบบสอบถามแล้ว

นำข้อมูลที่ได้มาสังเคราะห์เกี่ยวกับการบริหารจัดการชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพของโรงเรียนมาตรฐานสากล มาเป็นกรอบในการร่างรูปแบบฯ

ขั้นตอนที่ 2 การสร้างรูปแบบการบริหารจัดการชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพของโรงเรียนมาตรฐานสากล ผู้วิจัยกำหนดวิธีการดำเนินการวิจัย ในขั้นตอนนี้เป็นการสร้างรูปแบบการบริหารจัดการชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพของโรงเรียนมาตรฐานสากล ซึ่งผู้วิจัยได้นำองค์ประกอบ ของการบริหารจัดการชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพของโรงเรียนมาตรฐานสากล ที่ได้จากขั้นตอนที่ 1 มาดำเนินการร่างรูปแบบฯ ซึ่งประกอบด้วย 3 ส่วน ได้แก่ส่วนที่ 1 ส่วนนำ ประกอบด้วย 1) แนวคิด และทฤษฎีพื้นฐานของการบริหารจัดการชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพของโรงเรียนมาตรฐานสากล 2) วัตถุประสงค์ของรูปแบบฯ ส่วนที่ 2 ส่วนเนื้อหา ประกอบด้วย 6 องค์ประกอบ ได้แก่ 1) ภาวะผู้นำ 2) เรียนรู้และพัฒนาวิชาชีพ 3) ชุมชนกัลยาณมิตร 4) การทำงานเป็นทีม 5) การมีวิสัยทัศน์ร่วม และ 6) โครงสร้างการพัฒนาชุมชนส่วนที่ 3 เจาะลึกความสำเร็จของรูปแบบ เสนอต่ออาจารย์ที่ปรึกษาเพื่อขอคำแนะนำ ยืนยันรูปแบบด้วยวิธีการสัมมนาอิงผู้เชี่ยวชาญ (Connoisseurship) จำนวน 11 คน

ขั้นตอนที่ 3 การประเมินรูปแบบการบริหารจัดการชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพของโรงเรียนมาตรฐานสากล การประเมินรูปแบบประกอบด้วย 4 ด้าน ได้แก่ 1) ด้านความถูกต้อง 2) ด้านความเหมาะสม 3) ด้านความเป็นไปได้

4) ด้านความเป็นประโยชน์ ของรูปแบบ และคู่มือ การใช้รูปแบบเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ ส่งให้ผู้บริหารสถานศึกษาระดับมัธยมศึกษา ที่ได้มา โดยใช้วิธีการเลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling) จำนวน 18 คน

4. สรุปผลการวิจัย

ขั้นตอนที่ 1 การศึกษาองค์ประกอบของการบริหารจัดการชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพของโรงเรียนมาตรฐานสากล พบว่า การบริหารจัดการชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพของโรงเรียนมาตรฐานสากลประกอบด้วย 6 องค์ประกอบ ได้แก่ 1) ภาวะผู้นำ 2) เรียนรู้และพัฒนาวิชาชีพ 3) ชุมชนกัลยาณมิตร 4) การทำงานเป็นทีม 5) การมีวิสัยทัศน์ร่วม และ 6) โครงสร้างการพัฒนาชุมชน

ขั้นตอนที่ 2 การสร้างรูปแบบการบริหารจัดการชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพของโรงเรียน มาตรฐานสากล มีองค์ประกอบ 3 ส่วน ได้แก่ ส่วนที่ 1 ส่วนนำ ประกอบด้วยแนวคิด และทฤษฎีพื้นฐานของการบริหารจัดการชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพของโรงเรียนมาตรฐานสากลวัตถุประสงค์ของรูปแบบการบริหารจัดการชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพของโรงเรียนมาตรฐานสากลส่วนที่ 2 เนื้อหา ประกอบด้วย 1) ภาวะผู้นำ 2) เรียนรู้และพัฒนาวิชาชีพ 3) ชุมชนกัลยาณมิตร 4) การทำงานเป็นทีม 5) การมีวิสัยทัศน์ร่วม 6) โครงสร้างการพัฒนาชุมชนส่วนที่ 3 เงื่อนไขความสำเร็จของรูปแบบ

ผลการตรวจสอบรูปแบบการบริหารจัดการชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพของ

โรงเรียนมาตรฐานสากล สรุปได้ว่า รูปแบบการบริหารจัดการชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพของโรงเรียนมาตรฐานสากลมีความเหมาะสม

ผลการประเมินความเหมาะสมของคู่มือการใช้รูปแบบการบริหารจัดการชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพของโรงเรียนมาตรฐานสากล พบว่า คู่มือการใช้รูปแบบการบริหารจัดการชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพของโรงเรียนมาตรฐานสากล มีความเหมาะสมในระดับมากที่สุด มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.58 ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.57

ขั้นตอนที่ 3 ผลการประเมินรูปแบบการบริหารจัดการชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพของโรงเรียนมาตรฐานสากล พบว่า โดยรวมรูปแบบการบริหารจัดการชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพของโรงเรียนมาตรฐานสากลมีความถูกต้อง อยู่ในระดับมากที่สุดมีค่าเฉลี่ย เท่ากับ 4.60 ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.50 มีความเหมาะสม อยู่ในระดับมากที่สุดมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.61 ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.50 มีความเป็นไปได้ อยู่ในระดับมากมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.44 ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.63 และมีความเป็นประโยชน์อยู่ในระดับมากที่สุดมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.66 ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.49

5. อภิปรายผลการวิจัย

ขั้นตอนที่ 1 การศึกษาองค์ประกอบผลของการบริหารจัดการชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพของโรงเรียนมาตรฐานสากล พบว่า ประกอบด้วย 6 องค์ประกอบ ได้แก่ 1) ภาวะผู้นำ 2) เรียนรู้และพัฒนาวิชาชีพ 3) ชุมชนกัลยาณมิตร 4) การทำงาน

เป็นทีม 5) การมีวิสัยทัศน์ร่วม และ 6) โครงสร้างการพัฒนาชุมชน ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า ในสภาพปัจจุบันมีความเปลี่ยนแปลงของโลกที่เกิดขึ้นอย่างรวดเร็วส่งผลให้สถานศึกษามีการปรับปรุงให้เข้ากับยุคไทยแลนด์ 4.0 โดยเฉพาะการพัฒนาวิชาชีพซึ่งในปัจจุบันวิชาชีพมีความสำคัญต่อการดำเนินชีวิตในสังคม ตลอดจนความต้องการของชุมชนยังคงมีความต้องการผู้เรียนที่มีความสามารถทางวิชาชีพเพื่อให้สามารถนำไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวันได้ ดังนั้น องค์ประกอบของการบริหารจัดการชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพของโรงเรียนมาตรฐานสากลที่สามารถนำมาใช้ในการพัฒนาการบริหารจัดการชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพของโรงเรียนมาตรฐานสากลจึงควรมีอยู่ใน 6 องค์ประกอบดังกล่าว ซึ่งครอบคลุมภารกิจและเป้าหมายสำคัญของสถานศึกษาในการพัฒนาให้เป็นสถานศึกษาที่มีการบริหารจัดการชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของสุรพล ธรรมร่มดี และคณะ (Tamromdee, et al., 2010) ได้นำเสนอองค์ประกอบของชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ (PCL) ประกอบด้วย 1) การเรียนรู้พัฒนาวิชาชีพ 2) ชุมชนกัลยาณมิตร 3) โครงสร้างสนับสนุนชุมชน และสอดคล้องกับงานวิจัยของวรลักษณ์ ชูกำเนิด และเอกรินทร์ สังข์ทอง (Chukamnoad and Sungthong, 2014 : 93-102) พบว่า องค์ประกอบของชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ มี 6 องค์ประกอบ ได้แก่ 1) วิสัยทัศน์ร่วม 2) ทีมร่วมแรงร่วมใจ 3) ภาวะผู้นำร่วม 4) การเรียนรู้และการพัฒนาวิชาชีพ 5) ชุมชนกัลยาณมิตร และ 6) โครงสร้างสนับสนุนชุมชน

ขั้นตอนที่ 2 การสร้างรูปแบบบริหารจัดการชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพของโรงเรียนมาตรฐานสากล สามารถอธิบายผลได้ดังนี้

องค์ประกอบที่ 1 ภาวะผู้นำ คือ ความรู้ความสามารถ และทักษะความเป็นผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาโดยยึดหลักแนวทางชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ การสนับสนุน การกระจายอำนาจ การสร้างแรงบันดาลใจให้กับครู และบุคลากร ทั้งนี้เป็นเพราะว่า ผู้บริหารสถานศึกษามีการพัฒนาการจัดการเรียนรู้โดยยึดหลักแนวทางชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ ใช้ข้อมูลเทคโนโลยีสารสนเทศในการติดตามประเมินผลการดำเนินงานตามแผนปฏิบัติการชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพนำเสนอผลการดำเนินการชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ ด้านข้อมูลสารสนเทศงานวิเคราะห์ครอบคลุมผลลัพธ์ทั้งหมดเพิ่มขีดความสามารถขององค์กร เปรียบเทียบกับโรงเรียนชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพอื่นๆ ที่มีบริบทใกล้เคียงกันพัฒนาภาวะผู้นำทางวิชาการในการพัฒนาชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพโดยร่วมกับครูและบุคลากรในการขับเคลื่อนชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของสำนักบริหารงานการมัธยมศึกษาตอนปลาย (Secondary Education Administration Office, 2010 : 1-7) ได้กล่าวถึงโรงเรียนมาตรฐานสากลว่า จะต้องมีความมาตรฐานด้านการบริหารจัดการด้วยระบบคุณภาพของผู้บริหารต้องมีวิสัยทัศน์ และสามารถนำโรงเรียนสู่การเป็นมาตรฐานสากลบริหารจัดการด้วยระบบคุณภาพภาวะผู้นำทางวิชาการ (Academic Leadership) ที่มีผลงานปรากฏเป็น

ที่ยอมรับมีความสามารถในการใช้เทคโนโลยีในการสื่อสารและบริหารจัดการ สามารถใช้ภาษาต่างประเทศในการสื่อสาร มีประสบการณ์ อบรมศึกษาสูง แลกเปลี่ยนเรียนรู้ในการจัดการศึกษานานาชาติ และสอดคล้องกับงานวิจัยของวรลักษณ์ ชูกำเนิด และเอกรินทร์ สังข์ทอง (Chukamnoad and Sungthong, 2014 : 93-102) พบว่า องค์ประกอบของชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพครู ในบริบทสถานศึกษามือถือประกอบสำคัญ 6 องค์ประกอบ คือ วิสัยทัศน์ร่วมที่ร่วมแรงร่วมใจ ภาวะผู้นำร่วมการเรียนรู้และการพัฒนาวิชาชีพ ชุมชนกัลยาณมิตรและโครงสร้างสนับสนุน

องค์ประกอบที่ 2 เรียนรู้และพัฒนาวิชาชีพ คือ การเรียนรู้เพื่อพัฒนาวิชาชีพด้วยบริบทชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพที่มีการทำงานร่วมกัน โดยมีการพัฒนาความรู้ ความสามารถ และความเชี่ยวชาญเฉพาะทางด้านวิชาการ ทักษะภาษาต่างประเทศ พัฒนาการใช้สื่ออิเล็กทรอนิกส์ (ICT) ในการจัดการเรียนการสอนเพื่อนำมาใช้ในการจัดการชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ ทั้งนี้เป็นเพราะว่า ผู้บริหารสถานศึกษามีการพัฒนาสมาธิเพื่อการเปลี่ยนแปลงสู่การจัดการชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพพัฒนาการจัดการชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพโดยใช้การวิจัยสื่อ นวัตกรรมเพื่อพัฒนาผู้เรียนให้เกิดการเรียนรู้วิชาชีพอย่างต่อเนื่องเพื่อให้สามารถเทียบเคียงมาตรฐานสากลร่วมกันกับครู และพัฒนาผู้เรียนให้มีความสามารถในการสื่อสาร 2 ภาษาตามบริบทของชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ รวมทั้งโรงเรียนได้นำแนวปฏิบัติของ SCQA, OBECQA

บริหารจัดการองค์กรด้วยระบบคุณภาพที่ได้รับการรับรองจากองค์กรมาตรฐานสากลตามแนวทางการดำเนินงานชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของสำนักบริหารงานการมัธยมศึกษาตอนปลาย (Secondary Education Administration Office, 2010 : 1-7) ได้กล่าวถึงโรงเรียนมาตรฐานสากลว่า จะต้องมีความมาตรฐานด้านการบริหารจัดการด้วยระบบคุณภาพของครูผู้สอน ที่ต้องมีความรู้ ความสามารถ และความเชี่ยวชาญเฉพาะทางด้านวิชาการ สามารถใช้ภาษาต่างประเทศในการสื่อสารใช้หนังสือ ตำราเรียน และสื่อที่เป็นภาษาต่างประเทศในการจัดการเรียนการสอน ใช้สื่ออิเล็กทรอนิกส์ในการจัดการเรียนการสอนทั้งระบบออนไลน์ และออฟไลน์ สามารถแลกเปลี่ยนเรียนรู้ประสบการณ์ในการจัดการเรียนการสอนกับนานาชาติได้ สอดคล้องกับงานวิจัยของวรลักษณ์ ชูกำเนิด และเอกรินทร์สังข์ทอง (Chukamnoad and Sungthong, 2014 : 93-102) พบว่า องค์ประกอบของชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพครูในบริบทสถานศึกษามือถือประกอบสำคัญ 6 องค์ประกอบ คือ วิสัยทัศน์ร่วมที่ร่วมแรงร่วมใจภาวะผู้นำร่วมการเรียนรู้และการพัฒนาวิชาชีพชุมชนกัลยาณมิตรและโครงสร้างสนับสนุน องค์ประกอบที่ 3 ชุมชนกัลยาณมิตรคือ การยึดหลักธรรมาภิบาลในการบริหาร มีความศรัทธาร่วมอยู่ร่วมกันตามหลักปฏิบัติงานการจัดการเรียนรู้ทางวิชาชีพพร้อมกันมีอัตลักษณ์ ด้านคุณธรรมจริยธรรมในการนำไปใช้ในการดำเนินงานและปฏิบัติตามจรรยาบรรณวิชาชีพของผู้บริหาร ครู และบุคลากรทั้งนี้เพราะว่า ผู้บริหารสถาน

ศึกษา ครู และบุคลากรมีความศรัทธาร่วมกันตามหลักปฏิบัติงานจัดการเรียนรู้ทางวิชาชีพสร้างนักเรียนที่มีคุณภาพต่อการพัฒนาโรงเรียนและสังคมมีวิถีและวัฒนธรรมการอยู่ร่วมกัน และร่วมกันทำงานแบบอุทิศตนเพื่อการดำเนินงานตามแนวทางชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพใช้ความเป็นกัลยาณมิตรเชิงวิชาการต่อกัน เพื่อลดความโดดเดี่ยวระหว่างปฏิบัติงานสอนของครูยึดหลักพรหมวิหาร 4 (เมตตา กรุณา มุทิตา อุเบกขา) เป็นชุมชนที่ยึดหลักวินัยเชิงบวก และมุ่งเน้นความเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพที่มีความสุขทั้งการทำงานและการอยู่ร่วมกันตามวัฒนธรรมแบบเปิดเผย ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของ Stoll & Louis (2007) ที่กล่าวว่า การเรียนรู้พัฒนาวิชาชีพเป็นการทำให้บรรยากาศการพัฒนาวิชาชีพของครูรู้สึกไม่โดดเดี่ยวเป็นพื้นที่การเรียนรู้ร่วมกันที่ใช้วิธีการที่หลากหลายเป็นกลุ่มที่เหนียวแน่นจากภายในใช้ความเป็นกัลยาณมิตรเชิงวิชาการต่อกันทำให้ลดความโดดเดี่ยวระหว่างปฏิบัติงานสอนของครูเชื่อมโยงปฏิสัมพันธ์กันทั้งในเชิงวิชาชีพและชีวิตมีความศรัทธาร่วมอยู่ร่วมกันแบบ “สังฆะ” ถือศีลหรือหลักปฏิบัติร่วมกันโดยยึดหลักพรหมวิหาร 4 เมตตา กรุณา มุทิตา อุเบกขา เป็นชุมชนที่ยึดหลักวินัยเชิงบวกเชื่อมโยงการพัฒนาชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพไปกับวิถีชีวิตตนเองและวิถีชีวิตชุมชนอันเป็นพื้นฐานสำคัญของสังคมฐานการพึ่งพาตนเองและสอดคล้องกับงานของวรลักษณ์ ชูกำเนิด และเอกรินทร์ สังข์ทอง (Chukamnoad and Sungthong, 2014 : 93-102) พบว่าองค์ประกอบของชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพครู

ในบริบทสถานศึกษามือถือประกอบสำคัญ คือ วิสัยทัศน์ร่วมที่มาร่วมแรงร่วมใจภาวะผู้นำร่วมการเรียนรู้และการพัฒนาวิชาชีพชุมชนกัลยาณมิตรและโครงสร้างสนับสนุน

องค์ประกอบที่ 4 การทำงานเป็นทีมคือการทำงานร่วมกันอย่างสร้างสรรค์ สร้างพลังในการเรียนรู้ร่วมกัน มีการเรียนรู้การทำงานเป็นทีมงาน มีการปฏิรูปการเรียนรู้ที่มุ่งการเรียนรู้ของผู้เรียนเป็นหัวใจสำคัญมีการสื่อสารบนพื้นฐานการรับฟังความคิดเห็น และความไว้วางใจซึ่งกันและกันเพื่อพัฒนาชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพของผู้บริหาร ครู และบุคลากรมุ่งสู่โรงเรียนมาตรฐานสากลที่มีประสิทธิภาพทั้งนี้เพราะว่า ผู้บริหารสถานศึกษา ครู และบุคลากรร่วมกันทำงานรวบรวมและวิเคราะห์จากเอกสารทั้งในประเทศไทยและต่างประเทศนำเสนอเกี่ยวกับทีมร่วมแรงร่วมใจเป็นการพัฒนามาจากกลุ่มที่ทำงานร่วมกันอย่างสร้างสรรค์ มีการปฏิรูปการเรียนรู้ที่มุ่งการเรียนรู้ของผู้เรียนเป็นหัวใจสำคัญ ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของวรลักษณ์ ชูกำเนิด และเอกรินทร์ สังข์ทอง (Chukamnoad and Sungthong, 2014 : 93-102) ได้นำเสนอเกี่ยวกับทีมร่วมแรงร่วมใจเป็นการพัฒนามาจากกลุ่มที่ทำงานร่วมกันอย่างสร้างสรรค์ลักษณะการทำงานร่วมกันแบบมีวิสัยทัศน์ คุณค่าเป้าหมายและพันธกิจร่วมกัน รวมกันด้วยใจจนเกิดเจตจำนงในการทำงานร่วมกันอย่างสร้างสรรค์เพื่อให้บรรลุผลที่การเรียนรู้ของผู้เรียน และสอดคล้องกับงานวิจัยของวรลักษณ์ ชูกำเนิด, เอกรินทร์ สังข์ทอง และชวลิต เกิดทิพย์ (Chukamnoad, Sungthong and Koadtip, 2014 : 123-134)

พบว่า บริบทชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพครูของโรงเรียนในประเทศไทยที่มีความสัมพันธ์ส่งผลต่อเนื่องกันอย่างเป็นเหตุและผลอย่างเป็นลำดับตามองค์ประกอบสำคัญ ได้แก่ 1) ชุมชนกัลยาณมิตรตามวิถีไทย 2) วิสัยทัศน์เชิงศรัทธาร่วม 3) ระบบเปิดแบบฉันทิกำลังมุ่งสู่ผู้เรียนทำให้เกิดการเผยแพร่เป็นเจ้าของงานการเรียนรู้ 4) ระบบทีมเรียนรู้ทางวิชาชีพ 5) พื้นที่เรียนรู้แบบร่วมแรงร่วมใจ

องค์ประกอบที่ 5 การมีวิสัยทัศน์ร่วมคือผู้บริหาร ครูและบุคลากรร่วมกันสร้างภาพความเชื่อมโยงและทิศทางการร่วมไปสู่โรงเรียนชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพตระหนักถึงคุณค่าของตนเองและของงานบริหารจัดการ มีวิสัยทัศน์เชิงอุดมการณ์ของชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพและมีการปรับนโยบายของโรงเรียนในการพัฒนาสู่โรงเรียนชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพทั้งนี้เพราะว่า ผู้บริหารสถานศึกษามีการปฏิบัติตนด้วยความมุ่งมั่นต่อค่านิยมของการเป็นโรงเรียนชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพสามารถบริหารจัดการชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพผู้บริหาร ครู และบุคลากร ร่วมกันสร้างวิสัยทัศน์เชิงอุดมการณ์ของชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพสามารถสร้างภาพความเชื่อมโยงและทิศทางการดำเนินงานสู่โรงเรียนชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ มีความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับแนวทางการดำเนินงาน การสร้างวิสัยทัศน์การดำเนินงานที่ดี ผู้บริหารเป็นผู้มีวิสัยทัศน์และสามารถนำโรงเรียนสู่โรงเรียนชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของปองทิพย์ เทพอารีย์ (Theparee, 2014 : 284-296) พบว่า วัฒนธรรมแห่งการเรียนรู้ครูต้องเรียนรู้วิสัยทัศน์

ค่านิยม และวัฒนธรรมของโรงเรียนที่ตนเองปฏิบัติงานอยู่โดยครูร่วมกันเรียนรู้ มีการเสริมพลังอำนาจสร้างพื้นที่สำหรับการเรียนรู้ สร้างโอกาสในการเรียนรู้ พร้อมกับนำวัฒนธรรมของโรงเรียนบูรณาการเข้ากับวัฒนธรรม ค่านิยม คุณค่าของตนเองที่สามารถปรับเปลี่ยนได้ ซึ่งเป็นส่วนช่วยในการวางรูปแบบพฤติกรรมและการรับรู้ เพื่อประยุกต์กับการจัดการเรียนการสอน ไปสู่เป้าหมายร่วมกันของโรงเรียน

องค์ประกอบที่ 6 โครงสร้างการพัฒนาชุมชนคือ โครงสร้างองค์การชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพแบบมีส่วนร่วมเน้นรูปแบบทีมงานเป็นหลักเน้นความคล่องตัวในการดำเนินการ ใช้รูปแบบการสื่อสารด้วยใจ เปิดกว้างให้พื้นที่อิสระในการสร้างสรรค์ของชุมชน และมุ่งความยั่งยืนแบบชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพอย่างต่อเนื่องทั้งนี้เพราะว่า โรงเรียนมีโครงสร้างองค์การชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพแบบมีส่วนร่วมเน้นรูปแบบทีมงานเป็นหลักเน้นความคล่องตัวในการดำเนินการ ใช้รูปแบบการสื่อสารด้วยใจ เปิดกว้างให้พื้นที่อิสระในการสร้างสรรค์ของชุมชนมีโครงสร้างสนับสนุนชุมชนเป็นการเอาใจใส่สิ่งแวดล้อมให้เกิดบรรยากาศที่เอื้อต่อการเรียนรู้และอยู่ร่วมกันอย่างมีความสุขซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของ Eastwood & Louis (1992 : 212-224) ที่กล่าวว่า มีรูปแบบการสื่อสารด้วยใจเปิดกว้างให้พื้นที่อิสระในการสร้างสรรค์ของชุมชนเน้นความคล่องตัวในการดำเนินการจัดการกับเงื่อนไขความแตกแยกและมีระบบสารสนเทศของชุมชนเพื่อการพัฒนาวิชาชีพ มีโครงสร้างสนับสนุนชุมชน

เป็นการเอาใจใส่สิ่งแวดล้อมให้เกิดบรรยากาศที่เอื้อต่อการเรียนรู้และอยู่ร่วมกันอย่างมีความสุข และสอดคล้องกับงานวิจัยของวรลักษณ์ ชูกำเนิด และเอกรินทร์ สังข์ทอง(Chukamnoad and Sungthong, 2014 : 93-102) พบว่า องค์ประกอบของชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพครูในบริบทสถานศึกษาเมืองประกอบสำคัญ 6 องค์ประกอบ คือ วิสัยทัศน์ร่วมที่ร่วมแรงร่วมใจภาวะผู้นำร่วมการเรียนรู้และการพัฒนาวิชาชีพชุมชนกัลยาณมิตร และโครงสร้างสนับสนุน

ผลการตรวจสอบรูปแบบการบริหารจัดการชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพของโรงเรียนมาตรฐานสากล สรุปได้ว่า การยืนยันรูปแบบการบริหารจัดการชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพของโรงเรียนมาตรฐานสากล ตามความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญในภาพรวมนั้น รูปแบบการบริหารจัดการชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพของโรงเรียนมาตรฐานสากลมีความเหมาะสม ทั้งนี้เป็นเพราะว่าในการสร้างรูปแบบในครั้งนี้ ผู้วิจัยได้นำหลักการ แนวคิด ทฤษฎี งานวิจัยที่เกี่ยวข้องตลอดจนการสัมภาษณ์จากผู้ที่มีประสบการณ์ทางการด้านการบริหารเชี่ยวชาญทางการบริหารจัดการชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ ซึ่งนำผลจากผู้ทรงคุณวุฒิมาใช้ในการ วิเคราะห์องค์ประกอบของการดำเนินงาน และสอบถามจากผู้ที่เกี่ยวข้องที่ดำเนินงานและประสบกับปัญหาที่เกิดขึ้นจริงในการดำเนินงาน ปรึกษาคณาจารย์สาขาวิชาการบริหารการศึกษา อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์เพื่อนำมาทำการวิเคราะห์องค์ประกอบของการบริหารจัดการชุมชนแห่งการ

เรียนรู้ทางวิชาชีพของโรงเรียนมาตรฐานสากลและนำองค์ประกอบที่ได้มาทำการปรับปรุงแก้ไขตามคำแนะนำของผู้เชี่ยวชาญ คณาจารย์และอาจารย์ที่ปรึกษาเพื่อทำการร่างรูปแบบที่มีองค์ประกอบที่สามารถช่วยให้เกิดรูปแบบการบริหารจัดการชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพของโรงเรียนมาตรฐานสากล ที่มีความเหมาะสมซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของภักดิ์ ศิริทองสุข (Seethongsuk, 2012) พบว่า แนวทางการบริหารงานวิชาการ โดยใช้กระบวนการเทียบเคียงสมรรถนะ เพื่อมุ่งสู่ความเป็นโรงเรียนมาตรฐานสากล ของโรงเรียนมัธยมศึกษาในจังหวัดสุพรรณบุรีมีความเหมาะสมและมีความเป็นไปได้

ขั้นตอนที่ 3 การประเมินรูปแบบการบริหารจัดการชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพของโรงเรียนมาตรฐานสากล พบว่า โดยรวมรูปแบบการบริหารจัดการชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพของโรงเรียนมาตรฐานสากลมีความถูกต้อง ความเหมาะสม ความเป็นประโยชน์ อยู่ในระดับมากที่สุดและความเป็นไปได้ อยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ด้านความเป็นประโยชน์ มีค่าเฉลี่ยสูงสุด รองลงมาเป็นด้านความเหมาะสม ด้านความถูกต้อง และด้านความเป็นไปได้ ตามลำดับ ทั้งนี้เป็นเพราะได้ทำการพัฒนาพัฒนารูปแบบ พร้อมทั้งปรึกษาอาจารย์ที่ปรึกษาว่ารูปแบบที่สร้างขึ้นนี้เป็นแบบจำลองโครงสร้างที่สร้างขึ้น เพื่ออธิบายความสัมพันธ์ขององค์ประกอบต่างๆ ของการบริหารจัดการชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพของโรงเรียนมาตรฐานสากลทั้งนี้การทดสอบหรือตรวจสอบรูปแบบนั้น

จะเป็นข้อมูลเชิงประจักษ์ ดังนั้นจึงต้องผ่านการประเมินคุณภาพของรูปแบบในด้านความถูกต้อง ความเหมาะสม ความเป็นไปได้ และความเป็นประโยชน์ของรูปแบบ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของภัทรธัมม์ ศรีทองสุข (Seethongsuk, 2012) พบว่า แนวทางการบริหารงานวิชาการ โดยใช้กระบวนการเทียบเคียงสมรรถนะ เพื่อมุ่งสู่ความเป็นโรงเรียนมาตรฐานสากล ของโรงเรียนมัธยมศึกษาในจังหวัดสุพรรณบุรีมีความเหมาะสมและมีความเป็นไปได้อยู่ในระดับมากที่สุด

6. ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะทั่วไป

1.1 การนำรูปแบบการบริหารจัดการชุมชนแห่งการเรียนรู้วิชาชีพของโรงเรียนมาตรฐานสากลไปใช้ผู้นำไปใช้ควรศึกษารายละเอียดของรูปแบบฯ จากคู่มือการใช้รูปแบบฯ เพื่อให้เกิดความเข้าใจอย่างละเอียดในทุกประเด็น เนื้อหาก่อนนำไปใช้ในสถานการณ์จริง

1.2 รูปแบบการบริหารจัดการชุมชนแห่งการเรียนรู้วิชาชีพของโรงเรียนมาตรฐานสากลที่สร้างขึ้นในครั้งนี้ จะสามารถนำไปใช้ให้ประสบความสำเร็จได้ขึ้นอยู่กับความร่วมมือจากบุคลากรในโรงเรียน ครู นักเรียนตลอดจนหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ซึ่งแต่ละภาคส่วนมีบทบาทสำคัญที่ช่วยสนับสนุนให้การดำเนินงานเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ

2. ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรมีการทำวิจัยหาความสัมพันธ์เชิงสาเหตุเกี่ยวกับการพัฒนาการบริหารจัดการชุมชนแห่งการเรียนรู้วิชาชีพเพื่อให้สอดคล้องกับยุคสมัยที่เปลี่ยนแปลงไปตลอดเวลา

2.2 ควรมีการทำวิจัยเชิงสถิติเกี่ยวกับปัจจัยการพัฒนาการบริหารจัดการชุมชนแห่งการเรียนรู้วิชาชีพ ที่ส่งผลต่อเป้าหมายของการพัฒนาสถานศึกษา เพื่อให้มีการพัฒนาแนวทางการบริหารที่ส่งผลต่อประสิทธิผล และบรรลุเป้าหมาย

References

- Chukamnoad, W. and Sungthong, A. (2014). Professional Learning Community of in School for Teacher Professional Development Based on Learner Centered Approach. *Academic Services Journal Prince of Songkla University*, 25(1), 93-102.
- Chukamnoad, W. Sungthong, A. and Koadtip, Ch. (2014). Community model of Teacher Education to 21st Century Learning. *Hatyai Academic Journal*, 12(2), 123-134.
- Eastwood, K., & Louis, K. (1992). Restructuring that lasts: Managing the performance dip. *Journal of School Leadership*, 2(2), 212-224.
- Panich, W. (2014). *How to teach in the 21st century*. http://elc.psu.ac.th/elcpsu_2012/phocadownload/ppt_seminar/130325_teach_in_21/130325teach_in_21.pdf. 19/03/2017 (Accessed 17 March 2018).

- Secondary Education Administration Office. (2010). *Guidelines for the Management of World Class Standard School*. Bangkok : Printing Agriculture Cooperatives of Thailand.
- Seethongsuk, P. (2012). Development of Academic Management Guidelines by using Comparative Performance to World Class Standard School under Secondary Educational Service Area Office in Suphanburi. *Master of Education*. Graduate School : Phra Nakhon Si Ayutthaya Rajabhat University.
- Stoll, L., & Louis, K.S. (2007). *Professional Learning Community*. New York : Open University Press.
- Tamromdee, S., et al. (2010). *Aromatherapy Research: Community Research and Development The wisdom of learning Academic Document for Learning to Change No. 8*. Nakhon Pathom: Amy Enterprise Co., Ltd.
- Theparee, P. (2014). A Development of Professional Learning Community Model for the Primary School Teachers. *Silpakorn Educational Research Journal*, 6(2), 284-296.